

[Finansministeren.]

det mere frugtbart at beskæftige sig med det, vi nu skal i færd med, med andre ord at se fremad, end at diskutere, hvad vi kunne have gjort dengang, og den opfattelse fik jeg stærkt bekræftet i eftermiddagens løb i går. For hvad var det, der skete i går eftermiddags her på talerstolen? Jo, der skete dette, at den ene ordfører efter den anden stod op og holdt en lang tale om disse forhandlinger, uden at der, såvidt jeg kunne se, fremkom nye synspunkter, nye konstruktive tanker eller nye udtryk for forøget vilje til at komme hinanden i møde. Der fremkom intet, der afveg fra det, vi oplevede under partiforhandlingerne i februar. Kort sagt, man kom i virkeligheden ved denne historiefortælling i går eftermiddags, såvidt jeg kan se, ikke videre, og det ærede medlem og jeg er sikkert enige om, at det, der må være opgaven i de forhandlinger, vi nu skal føre for åbent tæppe, er at komme videre, at komme frem til de resultater, som landet venter på, og som vi trænger til.

Jeg skal på den givne foranledning alligevel gøre et par enkelte bemærkninger om forhandlingerne i februar til supplerung af det, statsministeren lige har sagt. Jeg vil da sige følgende:

Der fremkom under disse forhandlinger efter min mening to virkelig konstruktive planer til imødegåelse af de vanskeligheder, som landet er ude i. Jeg tænker på regeringens antiinflationssplan af 1. februar, som statsministeren lige har gennemgået påny. Det efter min mening første aktive, konstruktive fremstød imod inflationen, som er forelået her i landet — jeg har heller ikke i andre lande set noget sidestykke dertil —, blev, som jeg har sagt, afvist. Der kom senere, det skal indrømmes, også en konstruktiv plan fra socialdemokratiet, nemlig forslag om en omsætningsafgift, en stort set almindelig omsætningsafgift, der skulle holdes udenfor pristallet. Det ville have været af meget stor værdi, om socialdemokratiet sidste efterår ikke blot havde meddelt, at man havde været inde på denne tanke, men havde opgivet den, men også virkelig havde været så konstruktivt som i februar. Det skal vi imidlertid ikke fortabe os i. Jeg mener, det er al ære værd, at socialdemokratiet i februar havde mod til at fremsætte dette forslag, som naturligvis medfører sine store vanskeligheder.

Jeg må for mit vedkommende meget beklage, at disse to konstruktive planer ikke blev gennemført. Det er min opfattelse, at hvis man havde gennemført regeringens antiinflationssplan og denne omsætnings-

afgift, der skulle holdes udenfor pristallet, ville Danmark have udført et stykke konstruktiv politik mod den internationale inflations virkninger, som ville have ligget væsentligt over gennemsnittet af, hvad der præsteres af europæisk politik i øjeblikket (*Kristen Amby*: Hvorfor skulle det være for sent nu?). Det håber jeg heller ikke, det er.

De betæneligheder ved den almindelige omsætningsafgift, som er fremført fra forskellige sider, forstår jeg, og jeg deler nogle af dem. Der er jo betæneligheder ved alle skatter, navnlig når de er store, der er også betæneligheder ved ingenting at gøre, og jeg skal gerne indrømme, at med de store undtagelser, jeg forstod, socialdemokratiet tænkte på at gøre, synes jeg, at virkningen for en stor del ville gå tabt. Ellers må jeg sige, at det var meget beklageligt, at disse forhandlinger ikke førte til noget resultat. Jeg er enig med mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Elgaard, når han i går sagde, at ansvaret for dette må deles af de forskellige parter og ikke kan lægges på en enkelt. Jeg er enig med det ærede medlem hr. Kristen Amby, som afbrød mig for et øjeblik siden, om, at vi må se at udrette noget nu og ikke blot fortabe os i talen om, hvad der kunne have været gjort i fortiden.

Jeg skal gøre visse bemærkninger til noget af det, der blev sagt i går, og fårerved også lejlighed til at supplere min forelæggelsestale på enkelte punkter.

Det ærede medlem hr. H. C. Hansen efterlyste en vurdering fra min side af valutaunderskuddets størrelse. Her vil jeg først gøre den principielle bemærkning, at jeg har efter at have studeret økonomi i 28 år fået et stærkt indtryk af tingenes foranderlighed og mangfoldighed. Jeg har derfor ikke den samme tro, som jeg ved mange andre har på, at livet er et simpelt regnestykke. Jeg har i de sidste år set mange beregninger af vort valutaunderskud, opgjort til så mærkelige tal som 714 mill. kr. og lignende brudte tal. Jeg har også tit set, hvorledes vurderinger efter kort tids forløb er blevet afløst af andre vurderinger, og som regel har virkeligheden dementeret de fleste forhånds-vurderinger mere eller mindre. Jeg vil derfor gerne have lov til at sige, at i en situation som den, vi er ude i, hvor stærke kræfter virker, en i den ene retning, en i den anden, er det ikke muligt for noget menneske, heller ikke for nogen regering med det apparat, den har til rådighed, at opstille noget, der ligner en nøjagtig vurdering. Det ville efter min mening være at vildlede befolkningen, hvis vi opstillede noget, der lignede